

JUDr. DAVID KARABEC
advokát

MONITORING SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ 2012

duben 2012

TÉMA MĚSÍCE

Definice pojmu nezřízený život

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24.11.2011, sp. zn. 21 Cdo 190/2011

Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu ČR schválilo **definici pojmu nezřízený život**, která vychází z uvedeného rozhodnutí jednoho ze senátů Nejvyššího soudu. Důležitost tohoto pojmu je především v dědickém řízení, když je vedení nezřízeného života jedním z důvodů, pro které lze provést vydědění svých potomků.

Podle soudu **za vedení nezřízeného života lze označit takové chování, které evidentně vybočuje z rámce obecné představy o chování v souladu s dobrými mravy**. O trvalé vedení nezřízeného života pak půjde v takových případech, kdy chování vyděděného bude vykazovat známky kontinuitnosti (tedy nikoliv jen nahodilosti či ojedinělosti) a dlouhodobosti, kdy již zpravidla nebude možné očekávat návrat k běžnému způsobu života tak, jak je vnímán většinou společnosti.

Do kategorie nezřízený život lze zařadit především následující jevy: dlouhodobé či trvalé neplnění vyživovací povinnosti a péči o děti či rodinu, alkoholismus, drogová závislost, nekontrolovatelná závislost na hracích automatech, opakovaná trestná činnost a podobně.

ZE SPOTŘEBITELSKÉHO PRÁVA

Rozhodčí doložky ve spotřebitelských smlouvách

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.3.2012, sp. zn. 33 Cdo 3121/2010

Nejvyšší soud se vyjádřil k otázce **platnosti rozhodčích doložek sjednávaných ve smlouvách se spotřebiteli**, kterými je pověřena k projednání sporu soukromá společnost s tím, že rozhodčí doložka nestanoví konkrétního rozhodce, ale odkazuje na rozhodčí řád vydaný takovou společností.

Nejvyšší soud dovodil, že neobsahuje-li **rozhodčí doložka** přímé určení rozhodce, resp. konkrétní způsob jeho určení, a **odkazuje-li na „rozhodčí řád“ vydaný právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona** (tím je pouze Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Argární komoře ČR a Rozhodčí

soud při Českomoravské komoditní burze Kladno), je **taková rozhodčí doložka absolutně neplatná** podle § 39 obč. zák. pro rozpor se zákonem. Absolutní neplatnost právního úkonu působí přímo ze zákona (ex lege), a to od počátku (ex tunc), a bez ohledu na to, zda se jí někdo dovolal. K absolutní neplatnosti právního úkonu přihlíží soud i bez návrhu, tj. z úřední povinnosti za předpokladu, že skutečnosti, které jsou s ní spojeny, vyjdou v řízení najevo.

Z BYTOVÉHO PRÁVA

Výpověď obce jakožto pronajímatele z nájmu bytu

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 13.3.2012, sp. zn. 26 Cdo 1641/2010

Nejvyšší soud dovedl **neplatnost výpovědi z nájmu bytu ve vlastnictví obce** jako pronajímatele, kterou za obec podala společnost jako správce domu. Společnost však neměla příslušné platné zmocnění k podávání výpovědi z nájmu bytu. Společnost měla s obcí uzavřenu pouze smlouvu o obstarávání správy nemovitostí, ve které obec přenesla svoji pravomoc rozhodovat o výpovědi z nájmu bytu na společnost.

Zákon o obcích přitom stanoví, že je v pravomoci rady obce rozhodovat o konkrétních výpovědích konkrétních nájmu bytu. Nejvyšší soud z toho dovedl, že **není možné zmocnit společnost ve smlouvě tak, aby obecně rozhodovala o všech výpovědích z nájmu bytu** pro blíže neurčený počet takových výpovědí v budoucnu.

Výše nájemného při výpovědi z nájmu bytu s bytovou náhradou

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 4.4.2012, sp. zn. 28 Cdo 2504/2011

Nejvyšší soud se vyjádřil ke způsobu výpočtu částky, kterou je nájemce povinen uhradit pronajímateli v případě, že na základě výpovědi z nájmu bytu nevyklidil byt po zajištění bytové náhrady ve stanovené lhůtě.

V případě, že je pronajímatel povinen zajistit bytovou náhradu při podání výpovědi nájemci, tzv. právo na bydlení nájemce trvá, dokud neuplynula lhůta k vyklizení bytu, tedy v zásadě do doby, dokud není zajištěna odpovídající bytová náhrada nebo přístřeší. Po tuto dobu je osoba v bytě bydlící povinna platit úhradu za užívání bytu ve výši odpovídající výši nájemného za trvání nájemního poměru. **Po zajištění odpovídající bytové náhrady a uplynutí lhůty k vyklizení bytu** se však další užívání bytu stává neoprávněným. Užíváním bytu bez právního důvodu pak vzniká uživateli majetkový prospěch, bezdůvodné obohacení, které je povinen. Takovým bezdůvodným

obohacením je částka, která odpovídá částkám vynakládaným obvykle v daném místě a čase na užívání obdobného předmětu nájmu, a kterou by nájemce za obvyklých okolností byl povinen platit.

Výpověď z nájmu bytu a její rozpor s dobrými mravy

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 13.3.2012, sp. zn. 26 Cdo 883/2011

Nejvyšší soud při posuzování otázky neplatnosti výpovědi z nájmu bytu pro rozpor s dobrými mravy dovodil, že jsou právně **významné pouze skutečnosti, které byly objektivně dány v době, kdy pronajímatel výpověď z nájmu bytu doručil nájemci.** Okolnosti nastalé po tomto okamžiku nelze při právním posouzení toho, zda je podaná výpověď v rozporu s dobrými mravy, zohledňovat. Pokud tedy nájemci zaplatili dlužné nájemné až po doručení výpovědi z nájmu bytu z důvodu neplacení nájemného, není tato skutečnost pro právní posouzení věci významná, stejně jako jejich současné poměry, tedy zda jsou v době soudního řízení nájemci v tíživé sociální situaci, vychovávají nezletilé děti apod.

DALŠÍ ZAJÍMAVOSTI

Omezení nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.3.2012, sp. zn. 30 Cdo 356/2012

Nejvyšší soud opětovně potvrdil svůj právní názor ve věci zbavení a omezení způsobilosti k právním úkonům. Pro posouzení, zda osobě omezit nebo zbavit způsobilost k právním úkonům, podle Nejvyššího soudu ČR **nestačí přihlížet pouze ke znaleckému posudku určujícím, zda má osoba duševní chorobu, a nekriticky převzít jeho závěry, aniž je soud jinak ověří.** Soud rozhodující o způsobilosti k právním úkonům musí dle Nejvyššího soudu dále zjistit, jak se dotyčná osoba skutečně chová, jak se projevuje ve styku s lidmi, jak obstarává svoji domácnost a jak hospodaří se svým majetkem, a že znalci pak mají být při výslechu s výsledky těchto zjištění konfrontováni a vyjádřit se k nim, zatímco soud musí zvážit a rozhodnout, zda je k omezujícímu zásahu do způsobilosti činit právní úkony vůbec důvod.

Zbavení rodiče rodičovské zodpovědnosti vůči svému dítěti

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.3.2012, sp. zn. 30 Cdo 3310/2011

Nejvyšší soud v uvedeném rozsudku úzce vyložil důvody, pro které lze rodiče zbavit rodičovské zodpovědnosti vůči dítěti, neboť se jedná o nejcitelnější zásah do rodičovských práv a povinností. Soud rozhodující o zbavení rodičovské zodpovědnosti je proto povinen v době rozhodování povinen zvážit intenzitu zneužívání či zanedbávání rodičovské zodpovědnosti a to s ohledem na všechny skutečnosti, které v soudním řízení vyjdou najevo. Jestliže tedy v posuzovaném případě nižší soudní instance nepřipustila, že **změna postoje matky ke svému životu a k nezletilému – na kterou šlo v době rozhodování soudu spolehlivě usuzovat - může převážet nad důsledky jejího chování v minulosti**, pak je takový názor v přímém rozporu s dosavadní judikaturou Nejvyššího soudu.

S pozdravem,

JUDr. David Karabec

Vydáno jako informační materiál určený výhradně pro potřebu klientů
advokátní kanceláře JUDr. Davida Karabce, se sídlem v Praze 8, Na Stráži 1306/5, č.ev ČAK 7353.
tel: +420 283 843 130, fax: +420-283 840 760, e-mail.: advokatni.kancelar@karabec.cz
<http://www.karabec.cz/>.

© JUDr. David Karabec - advokát, 2012